

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

07 серпня 2018 р.

Київ

№ 392-р

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 03.08.2018 № 500-01/3651-п та повідомлення про нову державну допомогу, надіслане Управлінням транспортної, дорожньої інфраструктури і зв'язку Херсонської міської ради (вх. № 307-ПДД від 23.06.2018), яке було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України від 04.04.2016 № 501/28631 (далі – Порядок 2-рп),

ВСТАНОВИВ:

1. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

1.1. Надавач підтримки

- (1) Управління транспортної, дорожньої інфраструктури і зв'язку Херсонської міської ради (73026, м. Херсон, вул. Залізнична, 8, ідентифікаційний код юридичної особи 26472400).

1.2. Отримувач підтримки

- (2) Міське комунальне підприємство «Херсонелектротранс» (далі – МКП «Херсонелектротранс») (73036, м. Херсон, вул. Залаегерсег, 12, код юридичної особи 03328635).

1.3. Мета (ціль) підтримки

- (3) Метою (ціллю) підтримки є:

- сприяння окремим видам господарської діяльності;
- розв'язання проблеми з недостатньою кількістю рухомого складу електротранспорту для забезпечення в повному обсязі пасажирських перевезень в місті Херсоні.

1.4. Очікуваний результат

- (4) Оновлення рухомого складу шляхом придбання нових тролейбусів (12 одиниць).
- (5) Розвиток та збереження мережі міського електротранспорту, його сталої та ефективної роботи.
- (6) Підвищення якості та безпеки транспортних послуг, що надаються міським електричним транспортом.
- (7) Проведення ремонту тролейбусів господарським способом із придбанням матеріалів, обладнання, запасних частин.
- (8) Придбання тролейбусних та автомобільних шин.
- (9) Придбання спеціальних автомобілів для ремонту та обслуговування контактної мережі.
- (10) Переведення тягових підстанцій на новий комплекс телеуправління із заміною обладнання.
- (11) Капітальний ремонт контактної тролейбусної мережі та тягових підстанцій господарським способом з придбанням матеріалів та обладнання.

1.5. Форма підтримки

- (12) Субсидія.

Виділені з місцевого бюджету кошти будуть використовуватися виключно на цілі, передбачені Міською програмою розвитку електротранспорту в м. Херсоні на 2018 – 2020 роки. Зокрема, субсидія з місцевого бюджету буде використана на оновлення парку тролейбусів, а саме, на придбання тролейбусів, відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

1.6. Обсяг підтримки

- (13) Загальний обсяг підтримки – 83 360 тис. грн.
З них у 2018 році – 36 640 тис. грн;
2018 рік – 29 680 тис. грн;
2019 рік – 17 040 грн.

1.7. Підстава для надання підтримки

- (14) Рішення Херсонської міської ради від 22.12.2017 № 1109 «Про затвердження Міської програми розвитку електротранспорту в м. Херсоні на 2018 – 2020 роки».

1.8. Тривалість підтримки

- (15) з 01.01.2018 по 31.12.2020.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (16) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожуює спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(17) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

2.1. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

(18) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

(19) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(20) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

(21) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».

(22) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
- повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

- (23) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій Частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (24) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (25) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично дорученого їм спеціального завдання.
- (26) Додатково, відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № C-280/00 Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, умовою застосування статті 87 (1) Договору про заснування Європейського Співтовариства є те, що державна допомога має впливати на торгівлю між державами-членами. Надання транспортних послуг на місцевому чи регіональному рівні не виключає цього критерію.
- Проте державне фінансування, призначене для надання міських, замських чи регіональних транспортних послуг, не підпадає під дію цього положення, якщо таке фінансування розглядається як компенсація за послуги, що надаються суб'єктами-одержувачами для здійснення публічних обов'язків. Для застосування цього критерію мають бути виконані такі умови:
- суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу;
 - суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.

2.2. Капітальні видатки на оновлення рухомого складу, розвиток транспортної мережі та розвиток інфраструктури міського електротранспорту

- (27) Відповідно до частини третьої статті 8 Закону України «Про міський електричний транспорт» органи місцевого самоврядування, зокрема, створюють належні дорожні умови для здійснення перевезень, реалізують заходи з розвитку, вдосконалення та

облаштування маршрутної мережі, виконують інші функції щодо створення безпечних умов діяльності у сфері міського електричного транспорту згідно із законодавством.

- (28) Згідно зі Статутом МКП «Херсонелектротранс», затвердженим рішенням Херсонської міської ради від 24.02.2012 № 547 (далі – Статут), до напрямку діяльності підприємства віднесено, зокрема, підтримання у робочому стані, виконання капітального і поточного ремонту рухомого складу та його агрегатів, контактної мережі, тягових підстанцій, кабельного господарства, машин, механізмів, обладнання, будівель тощо.
- (29) Відповідно до Міської програми розвитку електротранспорту в м. Херсоні на 2018 – 2020 роки державна підтримка спрямовується на оновлення рухомого складу, проведення ремонту тролейбусів господарським способом із придбанням матеріалів, обладнання, запасних частин, капітальний ремонт контактної тролейбусної мережі та тягових підстанцій господарським способом з придбанням матеріалів та обладнання з метою розвитку та збереження мережі міського електротранспорту, його сталої та ефективної роботи.
- (30) Отже, надання підтримки МКП «Херсонелектротранс» у вигляді субсидій на оновлення рухомого складу, розвиток транспортної мережі та розвиток інфраструктури міського електротранспорту є витратами, які пов'язані з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

3. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (31) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (32) На підставі вищенаведеного та інформації, наданої у Повідомленні, підтримка надається МКП «Херсонелектротранс» за рахунок міського бюджету Херсонської міської ради, тобто за рахунок місцевих ресурсів.
- (33) Зобов'язання МКП «Херсонелектротранс» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Законом України «Про міський електричний транспорт», Статутом та Договором про організацію надання транспортних послуг міським наземним електричним транспортом у м. Херсоні міським комунальним підприємством «Херсонелектротранс» від 29.12.2017 (далі – Договір). Зокрема, підприємство зобов'язане забезпечувати належний рівень якості обслуговування пасажирів та їх безпеку під час користування транспортними засобами, утримувати рухомий склад та інші об'єкти міського електричного транспорту у належному стані.
- (34) Відповідно до Договору Херсонська міська рада компенсує всі або частину витрат, понесених МКП «Херсонелектротранс» у зв'язку з наданням послуг громадського електричного транспорту: витрати на інфраструктуру, оновлення рухомого складу, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.
- (35) Відповідно до інформації, надісланої додатково до Повідомлення листом Управління транспортної, дорожньої інфраструктури і зв'язку Херсонської міської ради від 19.07.2018 № 1032/01-24, сума державної допомоги, передбачена Міською програмою розвитку міського електротранспорту в м. Херсоні на 2018 – 2020 роки, розраховувалась на підставі фактичних витрат без урахування необхідності компенсувати витрати, які не належать до операційної діяльності підприємства, зокрема, витрати: на обслуговування рекламних носіїв, що розташовані на опорах контактної мережі, послуги автостоянки.
- Крім того, наведені витрати, які має компенсувати Херсонська міська рада, були ретельно перевірені Управлінням транспортної, дорожньої інфраструктури і зв'язку

Херсонської міської ради відповідно до чинного законодавства, чим встановлена їх обґрунтованість.

Зокрема, фахівці Управління транспортної, дорожньої інфраструктури і зв'язку Херсонської міської ради детально перевіряли витрати, що будуть компенсуватися за рахунок міського бюджету, з урахуванням умов дотримання критеріїв, установлених у рішенні Європейського суду від 24.07.2003 № C-280/00 Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, а саме в частині недопущення надмірної компенсації.

- (36) Договір про організацію надання транспортних послуг міським наземним електричним транспортом у м. Херсоні міським комунальним підприємством «Херсонелектротранс» укладається на один рік, що відповідає статті 4 Регламенту, навіть з урахуванням того, що закупівля тролейбусів здійснюється за бюджетні кошти.
- (37) Відповідно до Статуту МКП «Херсонелектротранс» створено Херсонською міською радою з метою максимального забезпечення потреб мешканців та гостей міста Херсона в асортименті, якості та обсягах транспортних послуг, підвищення якості транспортного обслуговування, ефективності управління міським електричним транспортом.
- (38) Відповідно до Статуту майно МКП «Херсонелектротранс» є комунальною власністю територіальної громади м. Херсона і закріплено за ним на праві господарського відання, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
- (39) МКП «Херсонелектротранс» не бере участі в інших тендерах на надання послуг з перевезення пасажирів, що проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
- (40) Враховуючи вимогу частини четвертої статті 263 Угоди, а також пункт 1 додатка до Регламенту, Управління транспортної, дорожньої інфраструктури і зв'язку Херсонської міської ради повинно розробити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес відповідно до вимог додатка до Регламенту.
- (41) Відповідно до інформації, надісланої додатково до Повідомлення листом Управління транспортної, дорожньої інфраструктури і зв'язку Херсонської міської ради від 19.07.2018 № 1032/01-24, Управління транспортної, дорожньої інфраструктури і зв'язку Херсонської міської ради планує розробку Методики розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами.
- (42) Разом з тим слід зазначити, що:
- фінансування МКП «Херсонелектротранс» за рахунок ресурсів держави повинно спрямовуватися лише на покриття витрат, що становлять загальний економічний інтерес, і в жодному разі не повинні покривати витрати на здійснення підприємницької діяльності;
 - використання коштів державної підтримки МКП «Херсонелектротранс» на здійснення підприємницької діяльності може містити ознаки державної допомоги;
 - МКП «Херсонелектротранс» має забезпечити розподіл рахунків для обліку основного виду діяльності, що становлять загальний економічний інтерес, та додаткового (підприємницької діяльності).
- (43) Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та

оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 4 березня 2016 року № 2-рп, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 4 квітня 2016 року за № 501/28631, на підставі інформації, наданої Управлінням транспортної, дорожньої інфраструктури і зв'язку Херсонської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка (фінансування) у формі субсидій, що виділені рішенням Херсонської міської ради від 22.12.2017 № 1109 «Про затвердження Міської програми розвитку електротранспорту в м. Херсоні на 2018-2020 роки» міському комунальному підприємству «Херсонелектротранс» на оновлення рухомого складу шляхом придбання нових тролейбусів та на розвиток і збереження мережі міського електротранспорту, його сталої та ефективної роботи в період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у сумі 83 360 тис. грн, **не є державною допомогою** відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ